

Ouders
& Onderwijs.

Meerjarenplan 2021-2024

Maart 2021

1. Voorwoord

Vanaf de dag dat je kind geboren wordt, gaat er een nieuwe wereld open voor ouders. De eerste spannende weken, de eerste glimlach en stapjes in de wereld. Voor het eerst naar de crèche, de peuterspeelzaal of gewoon lekker thuis. En dan voor het eerst naar school. Niet alleen voor kinderen, maar ook voor ouders breekt er een totaal nieuwe fase. Een fase die vragen, verwachtingen en soms ook uitdagingen en teleurstellingen met zich meebrengt. Stap voor stap maken ouders kennis met de wereld van de tienminutengesprekken, het luizenouderschap, toetsen, nieuwe vriendjes en jaarlijks wisselende juffen en meesters. Sommige ouders nemen plaats in de ouderraad of de medezeggenschapsraad. Anderen helpen mee met activiteiten of bieden zich aan als leesouder of overblijfouder. Een aantal ouders blijft wat meer op de achtergrond. De wereld van kinderen wordt steeds een stukje groter. Ze gaan bij een sportclub, ontwikkelen hun eigen voorkeuren en ontdekken waar ze goed in zijn.

Na de eindtoets, de musical en het afscheid van de basisschool volgt de overgang naar het voortgezet onderwijs. Daar krijgen ze ieder uur een ander vak en ligt er meer focus op cijfers en harde overgangsnormen. De kinderen beginnen te puberen en gaan steeds meer hun eigen leven leiden. Daar horen ook discussies en dilemma's bij: over het gebruik van de smartphone, huiswerk maken en de mate van bemoeienis. Uiteindelijk volgt er een eindexamen, een diploma en de overstap naar het vervolgonderwijs.

Sommige kinderen doorlopen al deze fases redelijk gemakkelijk, anderen hebben er (veel) meer moeite mee. Soms blijkt de school niet te voldoen aan de verwachtingen van ouders of zijn er problemen met de kwaliteit van het onderwijs. In andere gevallen voelen kinderen zich simpelweg niet op hun plek. Er kunnen discussies tussen ouders en de school ontstaan over uiteenlopende onderwerpen. Ouders willen dan graag weten waar ze aan toe zijn, wat de regels zijn en welke rechten ze hebben. Tegelijkertijd zijn er ook veel ouders die graag eens sparren over een belangrijk onderwerp of gesprek op school. Zij vragen zich af of een schooladvies wel passend is. Ouders in de medezeggenschapsraad willen weten welke rechten ze hebben en hoe ze hun rol het meest effectief kunnen invullen.

In al deze gevallen is Ouders & Onderwijs er voor ouders. Voor een luisterend oor aan de telefoon of bij de zoektocht naar handige informatie. Ouders & Onderwijs is een organisatie die ouders op de hoogte houdt van belangrijke ontwikkelingen binnen het onderwijs. Die voor ouders opkomt, ze een stem geeft en hun belangen altijd vooropstelt. Een club waar ouders zich in herkennen en waar zij zich gehoord en gesteund voelen. Dat is Ouders & Onderwijs.

Lobke Vlaming
Directeur-Bestuurder

2. Ouders & Onderwijs in het kort

Ouders & Onderwijs is een organisatie die is bestemd voor alle ouders met kinderen in de schoolgaande leeftijd. Wij zetten ons in voor het beste onderwijs voor kinderen en daarbij is het van belang dat de stem van ouders wordt gehoord en dat zij goed geïnformeerd worden. We helpen ouders door ze te informeren en te adviseren over alles wat met onderwijs te maken heeft. Daarnaast vertegenwoordigen we ouders richting de politiek, de onderwijssector en de media. Door nauw contact met ouders te hebben en onderzoek te doen naar wat er bij hen leeft en speelt, krijgen we een goed beeld van hun verwachtingen en behoeften.

We zijn een kleine, professionele organisatie. We geven advies en informatie op maat en bieden ouders een luisterend oor. We zijn transparant, sterk in ons werk en gaan samenwerkingen graag aan, indien dit in het belang van de ouders is. Omdat we een stichting zijn, kunnen we ons richten op de belangen van alle ouders en hoeven we ons niet te beperken tot alleen leden.

2.1 Onze ambitie

Ouders & Onderwijs streeft naar goed onderwijs, gelijke kansen voor ieder kind en een betere positie van ouders in het onderwijs. De stem van ouders en hun visie op het onderwijs dient daarbij gehoord en uiterst serieus genomen te worden. Wij kaarten aan waar ouders tegenaan lopen en bieden concrete oplossingen om het onderwijs en de positie van ouders daarin te verbeteren.

We vinden het belangrijk dat alle ouders weten dat we er voor hen zijn, en vooral: wat we voor hen kunnen betekenen. Bij Ouders & Onderwijs worden ze gehoord en geholpen. We willen ze het vertrouwen bieden dat wij hun belangen behartigen en voor ze opkomen. Wij staan aan hun kant. Als ouders ons nodig hebben, heeft dat onze hoogste prioriteit. Dat uit zich op verschillende niveaus. Zo zorgen wij voor een positief beeld van ouders in de media. Ook maken wij ons hard voor aanwezigheid van ouders op bijeenkomsten over het onderwijs. Als er een wachtrij is bij het adviespunt, dan is het te woord staan van ouders bij al onze collega's eerste prioriteit.

De stem van ouders dient structureel meegenomen te worden bij besluitvorming. Wij streven ernaar dat er geen veranderingen meer in het onderwijsveld komen, zonder dat het ouderbelang serieus meegewogen wordt. Hier werken we zichtbaar, bevlogen, betrokken en strijdbaar aan. Onze werkwijze is daarop ingericht: we laten de stem van ouders op het juiste moment duidelijk horen aan strategisch gekozen tafels. Natuurlijk richten we ons vooral op de thema's die voor veel ouders relevant en actueel zijn. Kortom, 'Ouders eerst!' staat centraal in onze werkwijze.

2.2 Onze kernwaarden

1. **Deskundig.** We zijn deskundig op het gebied van onderwijs en de positie van ouders binnen het onderwijs.
2. **Oplossingsgericht.** We helpen ouders zo concreet mogelijk met hun vraagstukken. Dit doen we door praktische adviezen te geven waar ze mee vooruit kunnen en waar nodig door zelf op een oplossing aan te sturen.
3. **Alert.** We zijn continu bezig met de actualiteit rondom het onderwijs en de relevantie hiervan voor ouders.
4. **Kritisch.** Waar nodig durven we kritisch te zijn richting overheid en de onderwijssector.
5. **Empathisch.** We komen op voor ouders en gaan naast ze staan. We kunnen ons als geen ander in hun situatie verplaatsen en geven ouders het voordeel van de twijfel.
6. **Resultaatgericht:** We hebben heldere doelen en streven naar concrete en liefst meetbare resultaten.

2.3 Onze kerntaken

a. Ouders versterken

We versterken ouders door ze te informeren en te adviseren over alles wat met onderwijs te maken heeft. Dit doen we door hun vragen te beantwoorden en gericht advies te geven. Met een team van vijf mensen zitten we dagelijks klaar om vragen te beantwoorden en adviezen te geven. Dit doen we onder andere telefonisch of via onze website, door persoonlijk advies via het adviespunt te geven en via door contact via e-mail en social media. Jaarlijks beantwoorden we zo'n 15.000 vragen van ouders.

b. Ouders vertegenwoordigen

Ouders & Onderwijs vertegenwoordigt de stem van ouders en praat namens hen over beter onderwijs. Om ouders zo goed mogelijk te vertegenwoordigen, hebben we intensief contact met ouders, ouderorganisaties, scholen, politiek, onderwijsorganisaties en de media. We weten wat er speelt bij ouders en peilen dit regelmatig in het Landelijk Ouderpanel. Hier zijn inmiddels meer dan 5.000 ouders bij aangesloten. Ook gebruiken we alle signalen die we ontvangen van ouders in onze belangenbehartiging. Jaarlijks onderzoeken wij wat ouders van het onderwijs in Nederland vinden. De resultaten hiervan publiceren we in de Staat van de Ouder. In onze vertegenwoordiging worden ook nadrukkelijk de inzichten van onze collega-ouderorganisaties meegenomen die regionaal actief zijn en/of een specifieke oudergroep vertegenwoordigen. We nodigen deze organisaties uit om lid te worden van de Ouderadviesraad van Ouders & Onderwijs.

2.4 Ons werkveld

Het Nederlandse onderwijsstelsel behoorde decennialang tot de beste van de wereld. Voor veel kinderen geldt nog steeds dat ze een fijne schooltijd hebben en prima resultaten behalen. De verschillen worden echter steeds groter en de onderwijskwaliteit toont al decennialang een daling.¹

Ouders maken zich zorgen over de huidige ontwikkelingen binnen het onderwijs. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de dalende onderwijskwaliteit en de rol van bestuur en politiek daarin. Over de werkdruk van leraren. Over de moeite die we hebben om kinderen passend onderwijs te bieden. De toetscultuur, schaalvergroting en het 'management-denken'. De dalende leerprestaties en de prestatiedruk die kinderen ervaren. Het betreft echter ook de moeite die ouders hebben om zaken die niet goed gaan aan de orde te stellen. De beperkte invloed van de medezeggenschap en de zwakke rechtspositie van ouders en leerlingen.

Ouders & Onderwijs ziet dat de schoolbesturen door de fusiegolf in het onderwijs verder af komen te staan van de klas. Schoolorganisaties zijn professioneler, maar ook afstandelijker geworden. In het Nederlandse onderwijsstelsel hebben besturen van oudsher een grote autonomie als het gaat om het inrichten van het onderwijs dat past bij de eigen visie. De overheid en de politiek staan daardoor ook op afstand. Dat heeft als voordeel dat er een grote diversiteit is in het onderwijsaanbod. Het nadeel is dat het lastig is om grip te houden op de kwaliteit bij alle scholen.

Kinderen, ouders en leraren dragen concrete oplossingen aan voor de tekortkomingen die ze zien in het onderwijs. Denk hierbij aan kleinere klassen, een beter salaris voor leraren of extra ondersteuning in de klas. Die oplossingen raken echter buiten beeld en er wordt veel gefocust op abstracte oplossingen, flexibilisering, ICT-oplossingen en andere zaken die verder van de klas afstaan. We zien ook dat steeds meer kinderen tussen wal en schip vallen – of dreigen te vallen. Het aantal thuiszitters neemt toe. Nog veel meer kinderen gaan wel naar school, maar krijgen daar geen passend onderwijs. We bemerken dat de kansenongelijkheid groeit. Het wordt steeds belangrijker waar je geboren bent, want de verschillen in het onderwijs groeien. Dit heeft grote gevolgen voor de inspanning die ouders moeten leveren om te zorgen dat hun kind goed onderwijs krijgt. Niet iedereen is in de positie om die inspanningen te leveren of om extra ondersteuning te financieren.

---

¹ Zie onder meer de Staat van het Onderwijs 2018, 2019, 2020.

2.5 Onze speerpunten

Onderwijskwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs staat onder druk. Ouders maken zich grote zorgen over het lerarentekort, de lesuitval, de dalende kwaliteit van lees- en rekenonderwijs, de volle klassen en de alsmaar stijgende werk- en prestatiedruk. Waar urgente vraag naar is om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen, zijn kleinere klassen, meer ondersteuning in de klas en betere opleidingen en beloningen van leerkrachten.

Medezeggenschap

Ouders hebben een belangrijke formele positie in de medezeggenschap op school- en bestuursniveau. Dit betekent dat ze, in ieder geval op papier, een stem hebben bij de keuzes van besturen en schoolleiders. Toch merken we dat de medezeggenschap in de praktijk te weinig tegenwicht kan bieden. De medezeggenschap dient dus versterkt te worden.

Passend onderwijs

Passend onderwijs betekent goed en geschikt onderwijs voor alle leerlingen, ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Toch blijkt dat ouders ontevreden zijn over dit passende onderwijs en dat ze hier te weinig bij betrokken worden. Ze verlangen vooral naar daadkracht in het verbeteren van passend onderwijs: maatwerk mogelijkheden, inclusiever onderwijs, een dekkend onderwijsaanbod voor ieder kind en geen drang en dwang richting ouders van thuiszitters.

Ouderbijdrage en schoolkosten

Alle kinderen in Nederland hebben recht op publiek toegankelijk onderwijs. Dit betekent dat ouders geen schoolgeld hoeven te betalen en alleen gevraagd mag worden om een vrijwillige ouderbijdrage voor 'extra-curriculaire' activiteiten (c.q. buiten het reguliere onderwijsprogramma om). Uitsluiting van kinderen mag nooit voorkomen. De kosten voor digitale leermiddelen vormen nu een te grote belasting voor ouders en zouden daarom publiek bekostigd moeten worden.

Rechtspositie van ouders

Ouders hebben diverse rechten ten aanzien van het onderwijs aan hun kind. Zo hebben zij recht op informatie over de voortgang van hun kind op school en recht op inzage in het leerlingendossier. Ouder & Onderwijs vindt dat de rechtspositie van ouders versterkt moet worden. Dit kan onder andere bewerkstelligd worden door te zorgen voor laagdrempelige en eerlijke klachtenregelingen, maar ook door ouders rechtsbijstand te verlenen als ze in conflict raken met een schoolbestuur.

Het onderwijsstelsel

De vrijheid van ouders om een eigen school te stichten die past bij hun eigen overtuiging en opvoeding is stevig verankerd in onze Grondwet. Als gevolg hiervan kennen we in Nederland van oudsher een gevarieerd aanbod aan scholen. Op deze manier kunnen ouders een school kiezen die hen en hun kinderen past. Deze vrijheid van onderwijs -in combinatie met vergaande schaalvergroting- heeft echter gezorgd voor een te grote machtsconcentratie bij schoolbesturen. Hierdoor is de positie van ouders, alsmede die van leraren en leerlingen, verzwakt. Wij pleiten daarom voor een beperking van de schaalvergroting op drie niveaus: de klas, de school en het bestuur.

3. Strategie

De komende jaren zetten we in op het verder uitbouwen van de ingezette koers. Hierbij staan twee doelen centraal:

1. Positie ouders versterken
2. Ouders vertegenwoordigen

3.1 Positie ouders versterken

Om de **positie van alle ouders te versterken**, hebben we vier doelen vastgesteld:

1. De meerderheid van de ouders kent Ouders & Onderwijs en weet wat we doen.
  - Grotere naamsbekendheid onder ouders
  - Betere online vindbaarheid
  - Collega-organisaties verwijzen ouders naar ons door

Om dit doel te verwezenlijken, hebben we een strategische marketing- en communicatiestrategie nodig. Als kleine stichting is dit een behoorlijk ambitieus doel. We zullen dus slim moeten werken aan zichtbaarheid in de media en via online kanalen. Daarnaast zetten we erop in dat ouders via school en de gemeente structureel op de hoogte worden gebracht van ons bestaan. Op basis van deze meerjarenstrategie wordt hiervoor een plan opgesteld.

1. Ouders krijgen een goed en volledig antwoord op al hun vragen
  - Verdere toename van kennis en expertise bij onze adviseurs
  - Nauwe samenwerking met externe experts en collega-organisaties
  - Inrichting van efficiënte werkprocessen met onderlinge specialisaties en een tweedelijns advisering
  - Bieden van juridische ondersteuning door ouders inzicht en overzicht te geven in de mogelijkheden die zij hebben om voor hun rechten op te komen.

Ouders & Onderwijs wil nog meer ouders nog beter helpen. Alle ouders met een vraag over onderwijs worden door ons ook écht geholpen en niet van het kastje naar de muur gestuurd. Dit doen we enerzijds door te groeien in onze expertise en anderzijds door efficiënt samen te werken met collega-organisaties en experts van buiten onze organisatie.

2. We zetten veel meer in op digitale kennisontsluiting en advisering
  - We maximaliseren de impact van de digitale kanalen die ouders gebruiken, zoals onze website, Facebook, Twitter en de nieuwsbrief.
  - Online wordt informatie zo ontsloten dat ouders gemakkelijker een antwoord op hun vraag kunnen vinden en weten hoe ze daar concreet mee verder kunnen, bijvoorbeeld door creatieve en innovatieve communicatiemiddelen en –methodes, zoals een webinar en filmpjes.

Signalen van ouders vormen een structurele basis voor onze vertegenwoordiging

Na contacten met ouders wordt de casuïstiek anoniem geanalyseerd en gebruikt in onze vertegenwoordiging.

3.2 Ouders vertegenwoordigen

Om **ouders te vertegenwoordigen**, hebben we twee doelen vastgesteld:

1. We hebben altijd een **actueel en representatief beeld van wat ouders vinden**.
Om dit actuele en representatieve beeld te verkrijgen, zetten we een breed scala aan instrumenten in.
  - Het Landelijk Ouderpanel
In de periode 2021-2024 willen we het ouderpanel fors uitbreiden en representatief maken. Voor de

representativiteit is het noodzakelijk om het aantal vaders, praktisch opgeleide ouders en ouders met een migratie-achtergrond te vergroten. Om dit te bereiken, wordt ingezet op een tweetal strategische doelen: continue werving, waaronder gerichte advertenties én een kwaliteitsverbetering van vragenlijsten (op vorm en inhoud) en het verbeteren van de gebruikersvriendelijkheid. Ook willen we het mogelijk maken om real time beelden op te halen van de mening van ouders.

- De Staat van de Ouder
De Staat van de Ouder is een jaarlijks terugkerend onderzoek. Het ene jaar onderzoeken we dezelfde vragen en antwoorden, zodat we een longitudinaal beeld krijgen van hoe ouders het onderwijs ervaren. Het andere jaar gebruiken we de Staat van de Ouder voor een thematisch onderzoek.
- Social media
Op de diverse social media hebben we inmiddels tienduizenden volgers. De reacties en vragen van ouders op deze platforms geven ons een gedegen beeld van wat ouders bezighoudt. We willen onze interactie met ouders via social media verder versterken door actiever aan 'webcare' te doen. Ook willen we meer gebruik maken van social media om snel en met grote respons een beeld te krijgen van wat er leeft onder ouders.
- Meldpunt
We gaan werken met een meldpunt voor ouders als de actualiteit daarom vraagt. De ambitie is om op basis van de actualiteit een tijdelijk meldpunt in te kunnen richten. Zo kunnen we de urgentie bij politiek en beleidsmakers verhogen en signalen over een specifiek onderwerp ontvangen.

2. We vertalen de **visie van ouders in gerichte en doeltreffende belangenbehartiging.**

- We willen de stem van ouders krachtig laten horen en door laten klinken. Daarom formuleren we speerpunten. Ieder speerpunt is voorzien van een passend communicatie-, lobby- en beleidsplan. De adviseurs leren hoe zij voortdurend kunnen (laten) monitoren en analyseren om op grond daarvan speerpunten en actieplannen te formuleren. Ervaring moet dit proces effectief maken in de komende planperiode.
- We hebben een gerichte pers- en PR aanpak
- We voeren of nemen deel aan een lobby om het ouderbelang te versterken en maken zichtbaar welke resultaten we daarmee behalen.
- De punten die voor ouders belangrijk zijn, willen we via politieke lobby en reguliere overlegstructuren en contacten effectief inbrengen. Effectieve lobby vraagt van ons een groot netwerk binnen het onderwijsveld en het ouderveld. Ouders & Onderwijs stimuleert hierbij dat andere (ouder)organisaties en soms ook individuele ouders zich maximaal kunnen inzetten voor hun belangen. Waar mogelijk trekken we samen met hen op of ondersteunen we ze om zodoende samen sterk te staan bij het bevorderen van ouderbelangen.

4. Organisatie

Ouders & Onderwijs heeft sinds 2020 een vernieuwd bestuursmodel. Het bureau van de organisatie wordt aangestuurd door een directeur-bestuurder. Deze staat onder toezicht van een Raad van Toezicht (RvT). De Raad van Toezicht bestaat momenteel uit vijf personen. De RvT werkt met een auditcommissie en een remuneratiecommissie bestaande uit leden van de RvT.

De Ouderadviesraad adviseert de directeur-bestuurder over de inhoudelijke koers van Ouders & Onderwijs. In deze Ouderadviesraad zijn landelijke en regionale ouderorganisaties en enkele (op dit moment één) ouders vertegenwoordigd. Op dit moment zijn de volgende organisaties lid van de Ouderadviesraad: Ouderverenging Balans, de Reformatorische Oudervereniging, OCO Amsterdam, Ouders010, het Netwerk Ouderinitiatieven en Voor Werkende Ouders.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de sturing en leiding aan de medewerkers van Ouders & Onderwijs. Het bureau van Ouders & Onderwijs telt ruim negen fte bestaande uit geëngageerde en professionele medewerkers. Wij realiseren ons dat we met een select gezelschap miljoenen ouders zo goed mogelijk willen helpen. Daarom houden we onszelf en elkaar scherp.

We hechten waarde aan de ontwikkeling van medewerkers binnen de organisatie. Doel is dat medewerkers – en daarmee de organisatie – professioneel groeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Jaarlijks voert de leidinggevende met iedere medewerker een functionerings- en ontwikkelingsgesprek.

Voor werkzaamheden die projectmatig van aard zijn of die een bepaalde expertise vragen die we niet in huis hebben, maken we gebruik van een flexibele schil.